

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 04.03.2026
Sayı: 641

10/3887

Metin ERGUN
Muğla Milletvekili
Dışişleri Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT) son yıllarda kaydettiği yüksek zararların sebeplerinin, bu zararların ekonomik ve malî sonuçlarının, yönetsel ve politik etkilerinin kapsamlı biçimde araştırılması; ortaya çıkan bulgular doğrultusunda yapısal reform, verimlilik artışı, kaynak israfının önlenmesi ve kamu kaynaklarının daha etkin kullanımı amacıyla alınması gereken önlemlerin belirlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kamu kaynaklarının kullanımını denetleme ve millet adına araştırma yapma yetkisi bulunmaktadır. Söz konusu yüksek zararların sebeplerinin tüm boyutlarıyla (ekonomik, mali, yönetsel, hukuki, politik) incelenmesi, milletimizin kaynaklarının daha verimli kullanılmasını sağlayacak somut önerilerin ortaya konulması elzemdir. Bu çerçevede; Anayasa'nın 98. maddesi ile TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasını saygıyla arz ederiz.

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT'ler), Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren sanayileşme, altyapı geliştirme, stratejik sektörlerde üretim ve kamu hizmetlerinin sürdürülebilirliği açısından kritik rol oynamışlardır. Ancak son yıllarda KİT'lerin mali tablolarında gözlemlenen devasa zararlar, hem kamu maliyesine ağır yük getirmekte, hem de Türk vergi mükellefleri tarafından finanse edilen kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmadığı izlenimini güçlendirmektedir. Resmî verilere göre: **2023 yılında KİT'ler toplamda yaklaşık 74,7 milyar TL kâr açıklamışken, 2024 yılında 56,7 milyar TL net zarar oluşmuştur.**

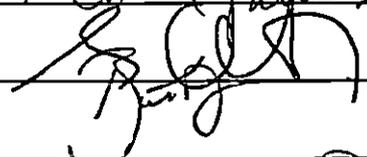
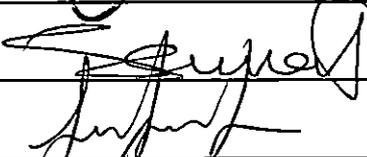
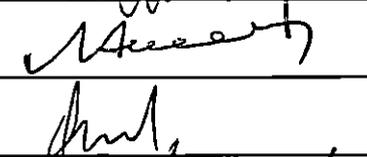
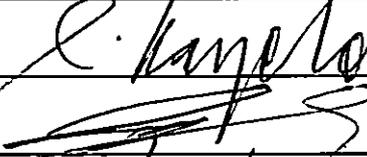
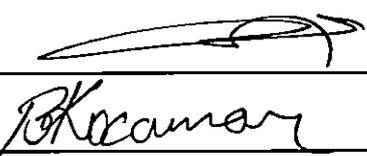
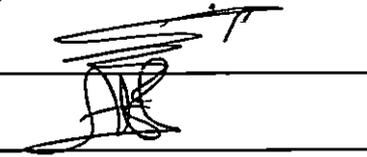
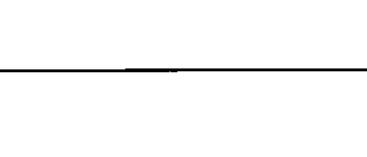
2024 yılı Sayıştay ve Hazine raporlarında 34 KİT'in toplam zararı **168,5 milyar TL'yi** aşmıştır. Beş büyük KİT'in (BOTAŞ, EÜAŞ, TCDD, TCDD Taşımacılık, TTK) **2024 yılı toplam zararı 131,7 milyar TL** seviyesine ulaşmıştır. **2025 yılı beklentisi 244,4 milyar TL toplam zarar** yönündedir; **2026 için öngörülen zarar ise 181,5 milyar TL** civarındadır. Bütçeden KİT'lere yapılan transferler **2023'te 294 milyar TL** iken, **2024'te 489,5 milyar TL'ye yükselmiş**; görev zararları ve sübvansiyon ödemeleri rekor seviyelere ulaşmıştır. Bu zararların başlıca ortaya çıktığı kurumlar arasında BOTAŞ (doğalgaz maliyet artışı ve satış fiyatı dengesizliği), TCDD (altyapı yatırımları ve taşımacılık açığı), EÜAŞ, TTK, TMO, Türkşeker gibi stratejik öneme sahip kuruluşlar yer almaktadır.

- Bu tablo, yalnızca işletmelerin zarar etmesiyle sınırlı kalmamakta; Kamu borç stokunun artmasına,
- Bütçe açığının büyümesine,
- Enflasyonist baskının güçlenmesine,
- Kamu kaynaklarının üretim ve yatırım yerine zarar kapatmaya yönelmesine,
- Vergi mükelleflerinin dolaylı olarak daha fazla yük altına girmesine yol açmaktadır.

Söz konusu yüksek zararların sebeplerinin tüm boyutlarıyla (ekonomik, mali, yönetsel, hukuki, politik) incelenmesi, milletimizin kaynaklarının daha verimli kullanılmasını sağlayacak somut önerilerin ortaya konulması elzemdir. Bu çerçevede; Anayasa'nın 98. maddesi ile TBMM İktüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasını saygıyla arz ederiz.

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

.....Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
M. Cihan Peker	İstanbul	M. Cihan Peker
Ercan USTA	SAMSUN	
Bunak DAZEN	D.İ.Keleş	
Benol Sunat	Manisa	
ADNAN ZEFİK GİRİKİN	HATAY	
Mehmet Mustafa GÜZBAN	Gözetik	
Hüsmen KIRKPINAR	İzmir	
Yavuz AYDIN	Trebzon.	
Ömer KARAKAŞ	Aydın	
Mehmet Akdeniz	Edirne	
Yasin Öztürk	Denizli	
LÜTFULLAH KAYALAR	YOZGAT	
Selçuk TÜRKÜKÇÜ	Bursa	
Riçvan UZ.	Çanakkale	
AYYİCE TÜRKÜŞ TAZ	ADANA	
Selcan Doğan	TEKİRDAĞ	
Burhanettin Kocaman	Mersin	
Yüksel Arslan	ANKARA	
Ersin Beyaz	İstanbul	